מתן כ"ה

(12)

בה"ה

ובאמת בלא מה"ר (הבחנה)

מבואר בגמ' דשייר כל הקשים בלי הבחנה, אבל גם שאלמלי דליך להיות
לך לגלגים ולצרעת אתרין להבחין בין צרעת של האדם לצרעת של שני,
מתיר הדבר לפיכך אף וקורבת בפיכוד להאמין לה, הבו מאי להבחין איכא, (x)
הן להבחין בין צרעת שנצרעת בקדושה לצרעת שנצרעת שלא בקדושה.

ולכאורה דהרי קיל אף קטן מטהרינן אותו עד כדי, ואם הגדולו יכולין לאמר,
ואמרינן הדבר מתיר אם כל כך יפסל הגדולו יכולין לאמר, בתרי דקיל
כדי יפסל, ואלא דהנשי אבי ודבר, לאו לגלגלי אתי. ואיכא דאמרי
ואמר שנצרעת שלא בקדושה. ואם הלכתו בקדושה, פשיטא דלא לאמר,
דהוי ישראל אחר, ובאה ודאי בלי הבחנה, להבדיל בין ישראל לעמים.
ולכן בלי הבחנה אמר, אבל מאי מקי הדבר אל אף וקורבת מאי להבחין איכא.
והגמ' ובאמת (עמ') אמר דקרבינן מעלבת שנתגיירה, דבה אבל טהורה,
דהיינו דבתרי, ומבואר דאינו אי עובר לאו יכך אמר, מאום כון דהיינו
דבתרי לאו תקינה הוי, ובדבר הוי אף כך אי טהורה עצמו מטבלהו
בדי, ואם הגדולו יכולים לאמר, אבל אי נמי דעובר יכך אמר,
אבל העובר אבל טהורה כלל, וכון דהיינו סובר עובר יכך אמר (כי
תלה ובאמת שם) אינו לאמר כשהגדול. (ולכן שנינו מקי הדבר, מאי להבחין
איכא, ומשני להבחין בין צרעת שנצרעת בקדושה לצרעת שלא בקדושה.
(ובגמ' סימן יג אות ד')

---

x) הדגיש ומבואר איכא הטעם ושנינו ר' הנשא לבין עמ' לא-ט

ואת בקשה סברה רבא, דאי הבחנה, לציירה שאול ישב את אחיו מאחריו וכו'.

והקשו הראשונים אמאי לא אמרה הקב"ה שיש דהבחנה, דשאול מעוברת היא, ולא ישב מעוברת חבירו, (משום מקום הולד). וכ' הרמב"ן דאינה אלא כדי דאשם רגלים הוא, ולכך אל ודאי מעוברת, ולא בספק מעוברת, ולכן נקטו שאול דצד מינה.

והקשה תמה של הראשונים דנשים הן דלאיל, דהרי אמ' בגד לקולרת בדיבור להתיר לה, להבחין בין צבע שנצבע בדבשה לצבע שנצבע שלא בדבשה. וכן שאול דבבר שיין בגד לקולרת ובנדה, ע"ש. מה הוא תמה שאול מעוברת היא לבא לאיתש בגד לקולרת, דהרי לא מעוברת חבירו היא, ולא מקום הולד בצד אב מה הן הראשונים דלאיל.

ובי' דהיה דאמ' לצרעך אתרין להבחין בין צבע של הישון לצבע של שני. וגם לקולרת כדי להבחין בין צבע שנצבע בדבשה לצבע שלא נצבע בדבשה וכבר שאול דשאלו. והקשה בבקבלות (לג) כ' דתאר בין הבחנה בגד לקולרת מאשר בין הבחנה בין צבע של הישון לשני. ולפי ב"ל דהוי הלכה מלחבר בגד לקולרת ולא ולכ' מצרעך אחריך דהבחנה בשאול.

ולפי האמור, איכ' בגד לקולרת שאול הבחנה בין צבע בדבשה לשלא בדבשה. וקי' הראשונים מוסבר של הבחנה בשאול, דלמא בא' לצרעך אחריך,

(*) והיינו דבשה לא דאלל [illegible]

תיבות לדון שהן מעורבת חבירו היא ובטל, ומתבי הראשונים דקאמר של מעורבת חבירו ודאי והן ספק מעורבת חבירו. והלא גם מסתיר שהמלתו, כיון דהיו ספק מעורבת חבירו, היו הספק הוא שהן מעורבת עצמו, ומסתפק לה מספק, ולכן הוי לה כספק מעורבת חבירו.

ולפי זה הראשונים הוי של שמואל ובבלאי, אבל לשמואל דרבא משום לא כרה ושייך גם של גזרה, לכן בין מעורבת חבירו, דהוי בגזרה לגזרה לא הוי שמואל ובטל. (וכ' אבנ"מ סי' יא אות א' בקצה).

הסברים הדברים לבאר זה ומה גזרה לגזרה אלו הבחנה, אם הוא בחבל בקרשה והוי שאינו גזרה, ואם בחבל שהוא בקרשה הוי גזרה קטן ונבטל לגמרי כשיעבור. וכ' אבנ"מ דרבא סבר עובר יבש אחר העיבוש.

זה הראשונים אמרו לו שמואל דהבחנה שהוא הוי מעורבת חבירו, והבאר זה הוא הלכה דגזרה לגזרה לא הוי. והבאר דברי הראשונים לפי אות (x) לפי זה ולכן אמרה דהבחנה בשמואל. וגזרה לגזרה הוי בין מותר ובדשמואל בעוד בתרומה.

(x) לשמואל

ובלא אמר התנאים משהו ותעשו, רבי מלו לה לבדקה (שם רואים סימנים איבוד, ואי מיעברי ודאי בר קטלי הוו, דאי בר בתרי הוו אדתני לו הלה מינכם, דלו מלו לה לישראל בחסד כי ההוא משהו שהמיעה. ואי לו מינכם, ולבתר דבי מינכם ודאי בר בתרי הוו - רש"י). ומשני הקב"ה אין בודקין לישראל שלו יתגלו כי ובדקה בהוצאה, אי כמבה אשה מהנה עצמה כדי שיכרע הנה בקנסי בעלה (שלו תכסה מעוברת כדי שלו יהיו שבן בהמשון הוו, ויכרע בקנסי בעלה שני - רש"י). ומן הדין דבה בלתי, בלעתים הבעל בהמשון עדיר, והוא לא יודע אשה מהנה כדי שלו תצטרך להתגרש מהשני (אבל מעוברת תבירו) עד סוף זמן כדי תרגש.

ואמר אבא (ס: יא ע"ב), בשור נשים איתן דמהנה שלו תצטרך להתגרש מן השני מחמת מעוברת תבירו. אלו בקה וקורה, אין הקב"ה ובדקה בהוצאה, ולבה משני דמהנה כדי שיכרע הנה בקנסי בעלה, בהתנו שלו בקנאה ולידתו בקנאה אינו ורש את אבו הנר.

והיינו בשור נשים מהנה שיכרע הנה מקנסי בעלה השני, ואם לנעלים בהמשון עדיר, בלתי מהנה שלו תצטרך להתגרש עד סוף הזמן. ובקה וקורה (בלבד טעמו מטעם מעוברת תבירו) אמר הטעם דמהנה כדי שיכרע הנה בר. אלו בר"ש משמע בשור נשים נמי קאמר, והדרו הוא לדתני, דבעינו אשה מהנה שלו תצטרך להנשה וקט.

ואולם הארקלא שם, והרי בתחילה לא אסרו חכמים משום סכנת מעלבת חברו ובאנס הרמב"ן, ובהיתר גמור הלא, ולכן אפ' אם המצוי יותר דמעלבת היא נמי לא תקנו להתירה בהנשואין, בלא אסרו אלא היכא שנשאה בגיטין, מעלבת חברו ומיעוט חברו*) אבל אם בשעה שנשאה הי' בהיתר, אלא דמצוי מעלבת ליה לן הה, ולא בעי הנשה. ולמסקנא דבעי לה משום הבחנה אה כל שנשאת תחן לה הוי נישואין בגיטין, וצריכה הנשה. ~~משום~~ ~~[illegible]~~.

והקשה כ' פלבאוז' הי' בלעי, למה לן טעמא דהבחנה, ולא משום דלא מעלבת חברו בספק, ומדמי ראי' לשי' דהיינו מאשון המעלבו בקוס, דקרלה מיעוט מלתא לגרשי משום דלא מעלבו לי' להנך. ותמה בחתן דאחד אלמנה ואחד גרושה, דכיון להתיר ג' חדשים, והגרושה הי' דבעי הבחנה לה, ליבא למיחר משום דספק הוי מעלבת חברו, דהרי גרושה אינן מעלבות להנך ובקל, לכן בך אמרו טעם דהבחנה לא משום ולצרך אחרים.

*) ומיהו לכ' הי' דבעי הנשה ולא, משום קנס. הבאנו לעיל בשם תוס' הי' ובטוסה, למה בעי לא, אי משום קנסא, אי משום שמא יהי' אחי. ע"ש לעיל.

הערה אמר בעל שלמי דברי דבלי: הבחנה, אצירה שאין אם אחרי אחרי אחרי כו'. ומן רש"י נראה קה וקורא, לא שהו מהני הוי דיומא לאיתא בגון לשאר יום אם אחרי אחרי שאין מעורבת היתה ומשלך סערה הוי אבל כי הוי ובקדושה נצרך לתקנה ולכך בין אחרי יום אחר אחר בלו בדים ליום כי אם אחרי דסברה שקם הוי נצרך בקדושה, ובין שקה נצרך שלו בקדושה וסתם מבדלים אינה הוי, ויבא לאיתא שאין אינו בנו שלא לה ולמבין נעשו אחר אחרי אחרי לכל.

וכי המהרש"ל בחידושי אגדה, דאמרי כי אשם דסתם מבדלים אינה הוי וכי, דהרי גם כי הוי ודאי בנו כמן שלו נצרך בקדושה ליום כי יום שהוי אינך אחר ותיב אשם אחר אחרי אחרי כמבדלים להלן בדבר נעשו. ומיתי דינך אחר. ואסיק המהרש"ל דאולי דיומא תלמיד סוגה כי בין בנרש.

הוא דבר ברור (עמ' ג') כלפי הבנו הטבע עובר ירך אמו, מעובר שנתעברה
קודם תורת גירות בעובדה רק באמו, ולכן לא משתעבדו אלו לתולות.
אבל אם עובר לאו ירך אמו, אלא הוא באמצע לו הסיבות משום דהיינו דבריה
ולאו מצינה הוא, ובהקל איכא תורת גירות אף לא המובר, וכדברי לר
קסן דאמרינן אלעזר אל דאמר ביה, בראמ' באמ' בתולות דלא יצו, אבל
כשהקדים ובלי לתולות. ובשם הטבעלא הבאנו הרב כלפי מאי מן האמ'
מאי לבתולין איכא בעד לתולות. אלא בלי הבחנה בין הורתו שלו
מקדושה, דאלו ובלי לתולות דמשתעבדו לבין הורתו דקדושה דהוי ישראל
לאמר. ואולמר הטבעלא דהבאנו מתוב כבר, אבל מובר ירך אמו.

הוצרכו מדברי הטבעלא דלגבי עובר לאו ירך אמו, ובלי לתולות
כשהקדים, ומשום דהוי לתולות לקדושת בולד. ומהנה כך נבין לכתה (בבא
לר קסן (באמ' בתולות שם). לכן כי הקדמונים נגיד יעקב, באמ' בתולות שם,
דמהנה מבין לכתה.
ודאמ' בתולות דלא יצו, מן התוס' דהוי מכרור הוא ומשום שלילות
מאין שלילות ומאין שלילות לקסן, ומאמרי התוס' דאכין לו מבדבנן, בראמ'
באמ' בא, קסן כיון דהוי לקבל שלילות, אינו לו מכיוה מבדבנן
ומאמרי התוס' הוא דאמ' באמ' סתם (סת ב') עבור לבל הנה, אם אין לדוש
לאולם, אלא אתה בריך לתצר אחרו אם יש לו לאולם לבל קסן אי אתה
בדין לתצר אחרו ובו. ולדאמ' איך משמע לר קסן מהתם, ומאמרי התוס'
דאי בתל באמבריה שנתעברה, בדאמ' (ובמות עמ' ג') מבלה מעוברת שנתעברה

בעת שבולה והלוי לא מהגר בישראל אמר הלוי לאיש לא אמרו מן העורה בגון שיבש אור אמר, לוי אתה בדין לקח אחרון שאין לו ורשים, שאינו מליד, ואחרון מן הגוף אינם ורשים אלא לו. לא

ומן הקבלה נהי דאמרה לו שבולה, הלכה תקיבה משום דהיינו כרבנן, אלא לוחות אין בסוף, כיון דהיינו אמר לוי ורק אמר הלוי, ונסתלק לא לגי אבות אהגר, ולא אין משלוח לעבד מן העורה.

ובנ"ם סי' לדון הלכה אמר לוי ורק אמר, יכול לחזור לבשרם, דהלוי לוחות נמסרו לו. ובמי לבן אבות. ואמנם הוא דעת הקבלה כיון דקסם אין לגי אבות רק בדברים אלא אמרו משלוח לעבד מן העורה.

ולכן, הוא דאמר מאמרה שעתידה, דהיינו שבולה, הלוי תקיבה הלוי, בהיינו כרבנן, (אלא אמר לוי ורק אמר הלוי).

ואיכא לאיבן, לכאורה הרי בלגי לא מולה לכשולה, אבל לוחות, והלוי שבולה לפני מולה. ואיכא הרעלן דעתו, הרבנן לכתבולה מולה ואלא שבולה, אלא הלוי בדאמרה שלא לא בשבולה ואלא מולה.

והרשב"ו תירץ: דאיירו בגבר, דהלוי לוקח בשבולה בלבד. ודעה דעתה לאו דלהו. והתוס' בבאורו תירץ כמן דלגי תנאי לאולה, בשהלוי אמרה, ובינו כשעבה, והלוי לא בשבולה בלבד. (אולה לכשולה הלוי אבן מולה ולא אבן לוחות)

עכ"ל השבולה הלוי אבן לוחות ובמי לבן אבות ובכ"ל.

אולם מ בתיבות הקודמות ואומרו מפה (סוף כ"ג) כיון שהלידה היא בקדושה יש בהם ישראלים עם בלי גיורת, ואולי אפילו הולד עדיין מבולם ומתוסר גיורת, (כמו שמבאר אחרי לפסח גיורת), אלא גם בהלידה לתוך מוצאי עם לשמותם ישראלים בתוקפם, ונראה דהיינו מבואר בהיפוך דברים של הגאונים שהיא בקדושה, ולידתם בקדושה (בעוד שהם נתגיירו) תיובין משום אשת איש, בלעדיו צה מהנו הלידה לתוך.

ולכן מושבת קוי הקרטוקיה הזה, דומעבר שנתגיירה, יש בולד 33 ישראלים עם בלי גיורת מבחוץ.

ולפי האמור מושבת עם קוי הטוטנקה (סוף יג) מהיו דפרינן הגמ' הבאה תבוי לה לגיורת. הכל. (ולפי"ז אין צמתות ולד לגר קטן).

איכות הרי שלמות, בין הבחנה. קרוי להיות לן ולצרצך מתכיך להבחין בין
צרמ של הנשמן לגרמו של גוף. ולא לערבב להבחין בין מה שנצרך בקדושה לאלו בקדושה.

ולכאורה מהו לן הלא בגד ולבד מהו להבחין איכות, והרי הוכרע שלא
בקדושה יכול למות להבינדיל, ולכה שהוכרע בקדושה הוי ישתמש למות
ולא למות. תיר הרגש. (בהבנה כל מלבד יכך אולו הלא)

וי"ל להסיר אלהוי לא אמר דבלי הבחנה אינם מעלה מעלה תביר, וכ' הרגל
בין בשם הלק, לצרו כך לא ולוי מעלה לא שפיך מעלה. ולהבין דיוסף מסיים לה
בלי ~~השלמה~~
קו' הנלב, דאי לא מהוי להבין לבל (דמעלה תביר) אל מהוי לן הנלב.
תיר הרגש.

הגמ' לבלן, אין מדבין לעשות. ובהלכה אינו לבדקה, דמנה מצות בבי,
דבנה יורש את הבל הנו. ולא הנלב דלל דמנה מצה שלו תבשיך להעלים
מהם, (מעלה מעלה תביר) אך טלה מין ~~לא~~ כלי הדרש.
וכ' הרגש דבנה לבנה, לן הלא, דבדלך בהלכה. ולכה מנו דמנה
בבי שמש בנה (דהלתו שלו בקדושה אינו, ורש את אולו הנלב)
אולם בכסל מאמר בקיום מי אשר נשים, והבינו הוי לבלבלו.
וכ' הרגש דבמקה לא אמרו משום ספק מעלה, ובמ"ש הלנ, ונסה
בהיתר, ולכן אלו אם יבנו דהוי מעלה, לא תבנו, כיון דלא נשאר בנוסר

זלזסקיני בבאי לה שלו הבתנה, כל שנשאר מן לה באי הקרשה, כיון דהוי
נשואין בטיסה.

אבל הקדב בקרוא לקי הקל אמרו לוי בבאי לה מעל סמך מעוברה, לפי
רבינו אפשר המבוי בתוס, דקרוב מישקר מתרא לקיים מעל בלו שאבדה לוי
להיכך. וקמתי בדם ארשה באי לה, ולכאו לאומר מעל סמך מעוברה תמיד
דהכי אינה משאבדה להיכן, לפכך אמרו שלו הבתנה.